

بررسی و مقایسه آماری مدل‌های تجربی آبخویی نمک‌های محلول از نیمرخ خاک‌های شور و سدیمی (مطالعه موردی: استان خوزستان)

زهرا عبدالله‌پور^{۱*} و ابراهیم پذیرا^۲

(۱) دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، گروه خاکشناسی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

(۲) استاد گروه خاکشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول: zahraabdollahpour68@gmail.com

چکیده

در مناطق خشک، همچون بیشتر نواحی ایران که دارای بارندگی کم و تبخیر زیاد می‌باشند، تجمع نمک‌ها در سطح و نیمرخ خاک امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. در خاک‌های شور و سدیمی به علت افزایش غلظت نمک‌های محلول در فاز محلول خاک، جذب آب به وسیله گیاه دچار اختلال شده که در نهایت باعث توقف و اثرات نامطلوب در رشد و نمو آن می‌گردد. نخستین گام برای بهسازی این خاک‌ها، کاهش شوری خاک تا حد بهینه از راه آبخویی نمک‌ها و جلوگیری از ماندابی شدن زمین‌ها می‌باشد. در طرح‌های مطالعاتی، بررسی امکانات اصلاح فیزیکی و شیمیایی خاک‌های شور یا شور و سدیمی و تعیین میزان آب لازم برای آبخویی نمک‌های محلول از نیمرخ خاک‌ها از طریق آزمون‌های میدانی توصیه گردیده است. هر چند می‌توان با تقریب و دقت قابل قبولی با استفاده از مدل‌های شبیه‌سازی رایانه‌ای نسبت به تعیین مقدار آب آبخویی و زمان لازم برای آبخویی اقدام کرد. برخی پژوهشگران به دلیل مشکلاتی که تغییرات مکانی ویژگی‌های خاک در مزرعه ایجاد می‌کنند، استفاده از مدل‌های تجربی را پیشنهاد داده‌اند. هدف از این تحقیق، ارزیابی و مقایسه آماری مدل‌های تجربی حاصله برای آبخویی نمک‌های محلول از نیمرخ خاک‌ها و معرفی مناسب‌ترین مدل تجربی برای استان خوزستان با مساحتی حدود ۶۴۰۵۷ کیلومترمربع می‌باشد. نتایج بدست آمده از این تحقیق نشان داد که مناسب‌ترین مدل برای محدوده مورد مطالعه مدل توانی و منطقه‌ای پذیرا و کشاورز (۱۳۷۸) بوده است.

واژگان کلیدی: آبخویی، خوزستان، شوری‌زدایی، مدل‌های تجربی.